

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Naročnino in naznana sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglašni in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Naloga strokovnih društev.

V strokovnih društvih nas čakajo jako hvaležne naloge. V tem pogledu so jako poučljivi vspehi, ki jih imajo že obstoječa strokovna društva na pr. strokovno društvo tiskarjev, strokovno društvo kamenarjev, čevljarjev itd. Taka društva družijo delavce v bratsko celoto, jim dajejo stanovsko zavest in veliko moč nasproti gospodarjem. V strokovnem društvu tiskarjev, ki obsega celo Avstrijo in ki je do zdaj pri nas pač najtesnejša strokovna zjedinba, kaže se jasno, kako se da povzdigniti stanovska zavest in do kake veljave pride lahko moč delavcev. Tiskarji že niso več samo delavci, ampak nekako že uradniki v svojem delu.

Glavne naloge, ki jih izvršujejo vspešno strokovna društva, so:

1. Poduk. V ta namen prirejajo strokovna predavanja, po katerih se delavec izobražuje in izpopolnjuje v svoji stroki, pa tudi v drugih vprašanjih, ki zadevajo delavski stan. Delavca je treba seznaniti s postavami, ki se tičejo delavskih pravic, delavskega zavarovanja itd. Gojiti se mora tudi poduk v čitanju, pisanju, računstvu itd.

2. Strokovno društvo mora dajati pojasnila in pritožbe o slabem stanju delavcev in o nezdravih ter nenavnih razmerah v tvornicah in sicer gospodarjem, časopisom, javnim shodom in vladi.

3. Strokovno društvo mora dajati krivično kaznovanim delavcem pravno pomoč in podporo.

4. Strokovno društvo mora dajati podporo za potovanje za delom, dalje podporo, ko so delavci brez dela, ko so bolni, mora skrbeti za organizacijo glede dokaza o delu.

5. Mora skrbeti, da se podjetniki pokorijo pravilom in postavam.

6. Mora se boriti za izboljšanje plač, za skrajšanje delavske dobe, ako je to opravičeno.

7. V skrajni sili lahko priredi

štrajk, ki mora biti o pravem času začel. Voditi in nadaljevati ga je treba zelo previdno in zmerno.

To so naloge strokovnih društev. Vsakdo lahko spozna iz tega njih veliko važnost in korist za delavce. Najbolj razvita so strokovna društva na Angleškem, kjer jih imenujejo: Trades Unions. Prav tej okoliščini je pripisovati dejstvo, da na Angleškem ne morejo dobiti tal socialni demokratije za svoje zdražbe.

Kazirjanje katoliškega časopisja — najvažnejše opravilo.

Vrhovni predsednik Vincijencijevih družb Vaudon je pisal švicarskemu kanoniku pismo, v katerem priporoča katoličanom kot najvažnejše opravilo razširjanje poštenega, katoliškega časopisja. Ker je to pismo tudi za naše razmere zelo važno, hočemo je tu v kratkih besedah priobčiti v nadi, da se bodo cenjeni bralci ravnali po teh nasvetih.

Verniki vse premalo uvažujejo važnost in pomen časopisja. Zidajo se cerkve in samostani, množe se sirotišnice in drugi zavodi, kar je gotovo hvalevredno, toda poznano pa še drugo, veliko potrebo, in ta je: razširjanje katoliških listov. Če se ne bo katoliško časopisje razširjalo, podpiralo, bralo: zapuščene bodo cerkve, redovi se bodo odzvali cerkvi, akoravno jih je sama zidala.

Le glejmo gibanje duhov dandanes: povsod se šopiri nevera, brezboštvo; ljudje, ki so drugače miroljubni, postanejo brezumni in besni, če slišijo govoriti o cerkvi in njenih služabnikih. Katoliška cerkev je po njih mnenju najhujša sovražnica njihove družine, imovine, obrti itd.

Odkod ta napačna misel, ki je ne puste iz spomina? Iz časopisja, katero berejo, iz brezverskih, veri nasprotnih listov, kakršnih je mnogo dandanes (tudi

pri nas. Op. ured.) To je vzrok, da premnogi, ki čitajo te liste, postanejo prvvo malomarni in brezbržni v verskih zadevah in nazadnje neverni. Zato morajo nastopiti katoličani odločno proti temu zlu, ker drugače se utegne porušiti vse, kar so sezidali v dlgem času z velikim trudom in naporom. Dokler bude inteligenca prebirala izključno le protiversko časopisje, toliko časa ni upati na preobrat.

Katoličani naj smatrajo torej za prvo in najvažnejšo dolžnost svojo, razširjati poštene, katoliške liste in jih zahtevati po vseh javnih lokalih.

Gospodarske zadeve.

II. Zadrúzna enketa.

Glasi „Zadrúzne zveze“ v Ljubljani z dne 10. t. m. prinaša v članku, pisanem proti „Goriški zvezi“ tudi ta-le odstavek:

„V decembru 1903 vršila se je v Ljubljani pod predsedništvom istrskega prvoboritelja na narodno-gospodarskem polju g. dr. Matka Laginja — zadrúzna enketa; ta enketa se je izrekla za združenje našega zadrúništva v veliko in mogočno zvezo, pri čemur se pa najprimerne vpošteva avtonomija pojedinih slovenskih pokrajin.“

„A že v okrožnici z dne 10. februarja 1904 „Slovenskim posojilnicam in drugim zadrúgam na Goriškem“ pisala je „Goriška zveza“: „Na enketi zadrúžnih zastopnikov, ki se je vršila v Ljubljani 11. decembra 1903, so se zastopniki izvenkranjskih zadrúg soglasno izrekli za avtonomno snovanje zvez po deželah, pa za skupnost glede posvetovanja, pouka, navodil, glasila in tiskovin.“

Na prvi pogled se dozdeva, da si ta dva odstavka nasprotujeta. Če si jih pa natančneje ogledamo, se zmanjša njih nasprotje, kajti prvi odstavek govori, kaj je enketa sklenila, drugi pa, za kaj so

se izrekli izvenkranjski zastopniki, kar gotovo ni vse eno, ako pomislimo, da enketo so sestavljali 4 delegati Kranjci in 4 Nekranjci. „Goriški zvezi“ so bili pri sestavi njenega oklica na razpologo zapiski moža, ki je enketo prisostvoval in to, kar se je godilo, sprti zapisoval. Napadena zveza si šteje v dolžnost objaviti one zapiske, da na njih podlagi čitatelji sodijo, ali je bila opravičena sprejeti v svoj oklic zgore navedeni stavek, in da je ne obvisi madež, katerega jej hoče omenjeno glasilo pritisniti.

Zapiski — v kolikor zadevajo vprašanje o eni zadrúzni zvezi ali več njih — se glasijo doslovno:

„Izvoli se soglasno dr. Laginja predsednikom enkete. Za zapisnikarja je bil izbran Rožman.“

„Dr. Krek prosi za besedo. Omenja naše dosedanje zvezno delovanje na Slovenskem, uvidi potrebo, da zjedimo zadrúništvo v eno celoto in da odstranimo konkurencio med zvezami ter naj se postavimo na strogo gospodarsko stališče. Priznava, da so navzoči pri enketi zastopniki raznih gospodujočih strank, ali naj pustimo v sedanjem skupnem zborovanju politiko popolnoma izpred očíj in naj skušamo določiti točnega skupnega delovanja na zadrúžnem polju.“

„Njegova želja je, da bi dosegli en organizem vseh zvez, t. j. imeli naj bi eno glavno zvezo, po pokrajinah pa podzveze. Plača revizorjem bi se podelila po dogovoru. S sodelovanjem vseh političnih zastopnikov bi dobila glavna zveza znatno podporo, da jo potem da podzvezam.“

„Denarna uravnava naj bi se vršila pri glavni zvezi.“

„Premrou Ena edina zveza je prepričan, da se ne da tako hitro doseči. Bolje se mu zdijo pokrajinske zveze, ki bi naj potem se strnile v en višji organizem. Vlada je takemu

doben Rablju na Koroškem. Žalilo naju je, da po vsej poti nisva dobila niti Slovenca, niti Slovana; šele tu sva videla Macedonca, ki so prišli najbrže po delu v te kraje. Ubogi narod! Slovan, tvoja usoda je britka!

Od Francesfeste se razcepi železnica: ena črta gre v Briksen, druga pa vodi po bistriški dolini v Beljak. Ta dolina je dolga 24 ur in je znamenita radi važnih stranskih dolin in zgodovinskih dogodkov. Skozi trdnjavo se peljaje prekoračimo Izako po 190 metrov dolgemu mostu, 80 metrov nad globoko sotesko, potem se vozimo po drugih tesninah mimo Milbaha. Pri Sv. Lovrencu vodi cesta v godsko in od tu v gredensko dolino, ki je znana radi cerkvene rezljarije; tam je tudi Slovenec — Skaza. Krasno lego ima Brunek, letovišče brikenskih škofov, 825 metrov visoko. Lep razgled je na snežnike Rizenferner, Hohgal itd. na severno-vzhodni strani. Toblaško polje leži pod Pfanhovnom, 1209 metrov visoko; tu je razvodje med Rijenjo in Dravo. Od tu vodi cesta v dolino Ampeco in vidijo se od tod krnasti dolomiti (posebna vrsta vapnenikov, ki imajo ime od Francoza Dolomijé). Izvir

Drave izpod Ganta je tako neznaten, da bi ga niti opazil ne bil, ko bi mi ga ne bil pokazal tovariš.

Tu je izstopilo več Angležev; ali za to nama ni bilo, pač pa so naju zanimala tu zgodovinska tla. Na toblaškem polju (1209 metrov visoko) je premagal l. 594 Slovence bavarski vojvoda Tasilo I. ter jim zastavil pot proti zahodu. Kmalu zatem dospemo v Inichen (Intiho), kar je baje nekdanji rimski Aguntum. Znamenit je radi tega, ker so ga bili razsuli Slovenci l. 610; po drugih so premagali tu l. 600 bavarskega (langobardskega?) vojvoda Garibalda. Zopet drugi iščejo Aguntum v Liencu. L. 770 je podaril Tasilo ta kraj opatu Attonu v Šarnici; ta je sezidal tu samostan in cerkev v čast sv. Petru in sv. Kandidu ter poslal sem Benediktince iz šarniškega samostana ob bavarski meji. Intiha je znamenita tudi za naše Nemškutarje, kajti od tu izhajajo. Nemški cesarji so bili namreč podelili og'ejskim patrijarhom tudi svetno oblast in bili so deželni knezi. In patrijarh Bertold (1218—1251) je poslal ponemčene Slovence iz bistriške (pustriške) doline ter jim izročil vasi v gorenji bački dolini. Podelil jim je ne-

kaj predpravil ter jih oprostil vseh davkov. Še do naših časov so pošiljali baje nekaj „hroščev denar“ v Intiho v čast sv. Lambertu, da bi bili odvarovani žužkov in gosenic. (Poredneži jim oponašajo, da pravijo: židan most, pa zidan gvant.) V Intihi imajo kapelo iz 17. stoletja, ki je posneta po oni božjega groba v Jeruzalemu, in po tej je zopet napravil grobno kapelo cesar Miroslav III. v Postdamu. Pri Abfalterbahu priteka Milbah z Anraske gore. Do tu je segal Gorotan pred tisoč leti; pa tudi proti zapadu je še nekaj slovenskih krajevnih imen. V Liencu (Livnici) je grad Bruk, kjer sta delovala zadnja dva goriška grofa; rodbina je izumrla l. 1500. Tu se je bilo že stemnilo in pozno v noč smo dospeli v Beljak.

Pri Fišerju sva dobila tri Slovence, ki so bili namenjeni na Tirolsko. Med njimi je bil tudi pesnik, ki pa je obesil pesnikovanje na kol — bajé zaradi ne-ljubih izkušanj. „Ali niste vi pesnik?“ „Ne vem,“ je dejal. „Slep je, kdor se s petjem ukvarja.“ Zdej ga je zanimalo vedenje dveh zamorcev, ki sta bila v sednji sobi.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Spomini s pota.

(Dalje.)

Po raznih dolinicah pridemo mimo brenerskega jezera na Brener, 1370 metrov visoko. Tu je razvodje med Črnim in Jadranskim morjem in spominek Ecelna, † 1867, ki je „zidal“ to železnico. Tujcev je bilo tam precej videti. Takoj ob brenerski postaji priteka Izaka, ki nas bo spremljala na daljni vožnji do Francesfeste. Pri Šelebergu se zavije cesta daleč proti dolini Pflers (pa da nemščina ni trda!), napravi obraten predor, pa pride globoko doli na nasprotni strani na dan ter vede vsopredno s prejšnjo črto na prvi strani proti Gosenzasu in Štercingu. Od tu je krasen razgled na stubajske planine in ledenike Fajerštajn, Sonklaršpice, Šnešpice, pa tudi na predore, ki smo jih minuli. Od Štercinga proti zapadu se pride po ridnaunski dolini v pasajersko dolino (odkoder je bil Hofer) in v ecovo dolino, kjer je prej omenjeni Gurgel itd. — V soteski pri Mitevaldu so bili pobiti l. 1809 Francozi, pri Oberau pa vjeti z njimi zvezani Saksonci. Obstali smo v Francesfeste. Ta kraj je po-

pokrajinskemu stremljenju naklonjena, kakor ve iz pozitivnega vira. Tudi glede denarne poravnave je proti temu, da bi se vršila direktno pri glavni zvezi. Vrši naj se preko pokrajinskih zvez, ako dosežemo tako organizacijo.

Dr. Laginja Glavno vprašanje je, da bi se zastopniki vseh zvez izjavili, ali se vsi načelno zložimo in kako formo bi dali tej organizaciji. Govori kot zastopnik istrskega združništva, ki se ravno sedaj zbira okoli nove istrske zveze. Omenja, da so politične razmere posameznih dežel drugačne, zato da je potrebna ozka organizacija, ki bi doma delovala, obenem pa čutimo vsi potrebo za višjo organizacijo. Neka vprašanja so skupna, posebno denarna uravnava vseh krajev. Njegova ideja je: neodvisne, samostalne zveze za vsako pokrajino in stik z osrednjo zvezo. Sicer nima še nobena zveza revizijske pravice.

P o d g o r e c je tudi nasproten eni edini zvezi, zato formulira predlog, na katerega naj enketa določno odgovori: Ali smatramo za dobro, da ostanajo pokrajinske zveze, in naj se te potem spojijo v višjo obliko?

„Jo št opisuje razvoj „Zveze slov. posojilnic“, proti kateri se je pozneje ustanovila na Kranjskem konkurenčna zveza. Naravno, da ne more zavreči ta „Zveza“ vse svoje zgodovine dvajsetletnega delovanja. Da bi se pa akceptirala „Združna zveza“ kot edina zveza, kakor želi dr. Krek, se mu zdi vspricho današnjih slovenskih razmer nemogoče. On se pridruži ideji avtonomnih pokrajinskih zvez.

„Dr. Laginja konstatira, da se ne more priti do nobenega zaključka, zakar je ravno to krivo, da smo prišli nepreparirani k tako važni enketi. Ker je že ura pozna, predlaga, naj se formulirajo predlogi in denejo na glasovanje:

„I. Današnja enketa izjavlja, da priporočam vsem slovenskim organizacijam eno notno centralno organizacijo, za revizijo in reguliranje denarja. Predlog sklicavatelja dr. Kreka.

„Glasovanje: 4 za, 3 proti (Koroško, Štajersko, Goriško), 1 (Istra) pogojno. Zadnji glas: Priznam potrebo jednotne, a obenem tudi potrebo avtonomne provincialne organizacije.

Dr. Krek konstatira, da ima njegov predlog 4 za in 4 protiglasove, torej padel. Žal mu je, da se ni doseglo sporazumljenja na današnji enketi, upa na prihodnje enquete, ker dotlej si določimo načrte skupnega delovanja.

„Jo št konstatira, da so zastopniki kranjske organizacije (4) glasovali za predlog, vsi drugi pa proti. Ne sme se pa vzeti v ozir število glasov, marveč dejstvo, da so glasovali za Kranjci, proti pa Štajerska, Koroška in Goriška, Istra sicer pogojno, v bistvu pa proti.

Rusko-japonska vojska.

Baltiška eskadra pod poveljstvom admirala Roždestvenskega zapustila je že pred več dnevi Madagaskar in odplula nekam. Kam, tega nikdo ne ve. Zaradi tega nastala so po listih najrazličnejša ugibanja. Nekateri so trdili, da se je vrnila zopet v Džibuti, da dočaka tam tretjo eskadro. Drugi pa so bili mnenja, da je šel Roždestvenski nasproti Japoncem, o katerih je bilo itak rečeno, da so zapustili Singapore. Zdaj pa prihajajo listi hkratu na dan z govoric, da se je oddelek Roždestvenskijevih eskadre že spustil v boj s flotiljo japonskih torpedovk, ki so nekaka predstraža japonske eskadre. Tako je baje list „Rus“ priobčil pred par dnevi to-le vest: Vojno angleško ministerstvo prejelo je od gubernatorja mauricijevih otokov brzobjavko, v kateri je rečeno, da je del ruske eskadre zadel ob predstražo japonske eskadre ter jo napal.

General Linevič je v nedeljo brzobjavil carju: Tekom noči nisem prejel nikakega poročila.

Maršal Ojama je sporočil: Od nevojakov, ki so v bitki pri Mukdenu prišli v roke Japoncem, so bili odpuščeni sledeči: Pri fronti in sprednji straži 47 oseb, ki so imele častniški, in 359, ki so imele podčastniški čin, 9 postrežnic, 2 duhovnika in štirje trgovci, ki so bili pri-

deljeni vojni. V Cifu oziroma v Sangaju je bilo odpuščenih 298 raznih oseb in te častniškega in podčastniškega čina in postrežnice.

Petrogr. brz. agentura poroča: Naše patrolje so se približale mestu Čantlesu. Neki naš dobrovoljec, ki je prišel v mesto, je izvedel, da imajo Japonci zasedeno to mesto po dveh batalijonih pehote in dveh eskadronih Pred fronto naše armade se je opazila četa Hunguzov pod vodstvom japonskih častnikov in podčastnikov, ki so bili v šotoriščih.

Zaukazana je mobilizacija osem vzločno-sibirskih pehotnih gorskih baterij, dveh baterij na konju ter enega gorskega topniškega parka za deset gorskih baterij. Isto tako bodo mobilizirani kavkaški polki kozakov.

Poveljnik tretje mandžurske armade, general konjeništa baron Kaulbars je prevzel poveljništvo druge mandžurske armade. Njegovo mesto zavzame general pehote Bacanov.

Kakor se od uradne strani poroča, se je avstro-ogerski stolnik generalnega štaba grof Szeptycki, ki je bil odposlan v glavni ruski stan, dne 18. t. m. nahajal ob najboljšem zdravju pri oddelku generala Rennenkampfa, s katerim se je tudi adeležil bitke pri Mukdenu.

„Lokalanzeiger“ poroča, da car osebno noče mira, ampak nadaljevanje vojske, ker bi bil sedaj vsak mir za Rusijo poniževalen. Ne ve se še, koliko je bilo zadnji čas izgub. Generalni štab sestavlja sedaj pregled, koliko je še vojakov na bojišču. Rusija nikakor noče plačati eno in pol milijarde vojne odškodnine ter pripozati Japonski kontrolo nad svojim brodomjem v Tihem oceanu. Vendar pa dotični poročevalec trdi, da je izvedel, da bi bila Rusija pripravljena skleniti mir pod naslednjimi pogoji: Mandžurijo Rusija zapusti, odpove se vplivu na Koreji in en del Sahalina odstopi. Končno bi bila pripravljena plačati tudi nekaj vojne odškodnine, a ne toliko, kakor se sedaj govori. Japonska si še ni priborila niti koččka ruske zemlje in Rusija hoče vojsko zase častno končati.

Politični pregled.

Državni zbor. — Poslanska zbornica je v ponedeljek in torek razpravljala o zakonskem načrtu glede razjoniranja sladkorne pese. Razprava ni bila končana in se bode nadaljevala v prihodnji seji, ki bode v ponedeljek.

Ogerska ministerska kriza. — Ogerska ministerska kriza še ni rešena. Cesar je vsprejel te dni avstrijskega poslanika v Berlinu, grofa Szögyeny-Maricha, ter se z njim posvetoval o položaju.

Koštovci in Italija. — List „Deutsches Volksblatt“ piše: Poslanec Schneider je imel pred kratkim na nekem shodu krščanskih socialcev govor, v katerem je risal razmere med Avstrijo in Ogersko. V tem govoru je rekel Schneider, da so Koštovci pri zadnjih volitvah delali tudi z denarom iredentovcev. Poslanec Schneider pravi zdaj, da je to zaradi tega trdil, ker je iz verodostojnega vira izvedel, da se je neki Gričan, stanujoč v Milanu, v kavarni Campari dne 31. decembra 1904 izrazil, da podpirajo iredentovci in framasoni Koštovce z denarom.

Občni zbor katoliške šolske družbe se je vršil dne 27. t. m. na Dunaju. Predsednik dr. Schwarz je konstatoval, da število členov vedno narašča in se snujejo nove podružnice. Princ Lichtenstein je izvajal v svojem govoru, da si eksaktna znanost in pozitivna vera ne nasprotujeta, marveč da so njijina pota paralelna. V tem smislu da treba vzgajati sosebno učiteljske kandidate. Značilen je bil zaključni vsklj prinčev: Naj le viharji rdeče revolucije majajo naše trdno deblo, isto prestane vendar tudi te viharje. Naj nam bo le odrečena naklonjenost dvora, mi vspevamo tudi brez nje.

Novo italijansko ministerstvo. — Italijanske ministerske krize je konec. Predsednikom novoga ministerstva je imenovan Fortis. Tittoni ostane minister za zunanje zadeve.

Papežev nagovor kardinalom. — Papež je imel 27. t. m. v tajnem konzistoriju na kardinale sledeči nagovor: „Priložili smo se že v vašem krogu, da goje na Francoskem veri škodljiva stremljenja. Ne pritožujemo se, da nameravajo na Francoskem razveljaviti začetkom preteklega stoletja v splošni blagor in v srečo države in cerkve sklenjeno pogodbo med apostolsko stolico in francosko vlado, ampak pritožujemo se, ker se posvetujejo o trajni ločitvi državne oblasti od cerkve. In dasi smo z vso gorečnostjo in z vsemi sredstvi, ki smo jih spoznali za dobre, še zadnje dni poizkušali preprečiti tako veliko zlo in dasi smo trdno odločeni poizkušati to še i nadalje, ker se nikakor ne mislimo odtegniti dolžnostim, ki nam jih nalagajo sklenjene pogodbe, so stvari vsled razburjenja, ki se je pri tem pojavilo, tako napredovale, da moramo, žal, verovati, da je v kratkem katastrofa neizogibna in bridko obžalujemo, da bo ravno vsled tega prizadeto ono francosko ljudstvo, ki ga ljubimo iz vse svoje duše. Ker pa vsako zlo, cerkvi prizadeto, jako vpliva na javno življenje povsod, je potrebno, da ne le francoski katoličani, ki jim mora biti obramba cerkve sveta stvar, ampak tudi vsi oni, ki ljubijo pokoj in mir v državi, skrbje za to, da ne bo tudi njihove domovine zadelo tako zlo. Naše srce je tudi zelo žalostno vsled strašne vojske, ki že tako dolgo časa pustoši s požigom in moritvijo širne pokrajine na Daljnem Vzhodu. — Kot namestnik Boga tukaj na zemlji, ki je izvor miru, hrepenimo in želimo, da bi božja previdnost vzbudila med vladarji in narodi smisel vzajemnosti. Zla, ki stiskajo človeštvo povsod, so tako številna in velika, da ni potrebno človeškega trpljenja pomnoževati še z vojsko.“

Sveti oče je nato z veseljem izjavil, da so Brazilija, Peru in Bolivija predložile svoje obmejne spore v rešitev komisiji, ki ji predseduje papež. Obžaloval pa je veri sovražno politiko ljudovlade Ecuador. Končno se je papež spominjal slavljenja Brezmadežne meseca decembra m. l. po vsem kat. svetu in je sklenil s prošnjo do prečiste Device.

Socijalna demokracija — Proč od Rima. — V Kremsu je socialno-demokratski poslanec Schuhmeier na strankarskem shodu govoril, da je dolžnost socijalno-demokratske organizacije agitirati za odpad od katoliške cerkve. To je baje edina pot, da se rešijo socijalni demokratje iz „suženstva papeževne cerkve“. Soglasno so sprejeli ta predlog. — Tako umevajo socijalni demokratje svoje načelo: Vera je privatna stvar!

Proglas vojvode Orleanskega. — Iz Pariza javljajo, da je vojvoda Orleanski izdal proglas, v katerem napoveduje odpor proti republiki in proti nameravani ločitvi cerkve od države.

Poljski jezik v Ruski Poljski. — Moskovsko pedagoško društvo se je izjavilo, da je potrebno, da se poljski jezik uvede kakor poučni jezik v poljskih šolah v Ruski Poljski.

Novi nemiri na Kreti. — Na Kreti so pričeli novi nemiri Nasprotniki uprave princa Jurija so zbrani v gorah. Orožništvo je brez moči. Pri poizkusih zbrane razpodi sta bila ranjena dva orožnika.

Dogodki na Ruskem. — V predilnici angleške družbe „Spazski in Petrovo“ so razbili delavci statve in prerezali jermene, ker jim tvrdka ni hotela zvišati plač. Tovarno so zaprli in jo zastražili z vojaštvom. Zaprli so tudi mehanično tovarno Aleksandrovega.

Na dvorišču polic. postopja v Varšavi v predmestju „Praga“ je eksplodirala v soboto zvečer bomba. Napravila je strašna opustošenja. Šest oseb je ranjenih, dva policaja umirata. Policijski prefekt baron Nolken je takoj odšel na lice mesta. Pri mostu čez Vislo je vrgel nekdo tudi proti njemu bombo, ki je težko ranila Nolkena na obrazu, na desnih nogah in desnih rokah. Zdravniki pravijo, da je položaj njegov jako nevaren. Napadalec je pobegnil. Streljal je na svoje zasledovalce in enega policaja ustrelil. Mož, ki je izvršil atentat na policiji, je aretiran. Napadalec je ranjen. Tudi neka ženska je ranjena.

Dopisi.

Gorica, dne 29. marca 1906. — Iz dopisa iz Mirna, priobčenega v tem cenj.

listu dne 23. t. m. št. 12., smo doznali, da zahtevajo opravičeni delavci bivše mirenske podružnice, naj se preostalo premoženje proti njihovi volji razpuščene podružnice izroči baš osnovani podporni blagajni v Mirnu, registrovani pomožni blagajni. Tej zahtevi se upirajo v prvi vrsti tedanji dejodajalci, trdeč, da njim pritiče ta dedščina, v drugi vrsti pa je „Slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici, ki želi, da se la preostanek priklopi goriškemu društvu. Treznomislec človek mora priznati, da niso opravičeni niti prvi niti slednji, ampak delavec-trpin, ki je v to prispeval s svojimi tedenskimi doneski. Ker sta pa delodajalec in delavec drug na drugega tesno navezana, da jeden brez drugega živi ne more, ne bi bilo napačno, marveč koristno za oba, da se združita, pogovorita ter nemudoma prosita občni zbor „Slovenskega bralnega in podpornega društva“ v Gorici, ki bode dne 2. aprila t. l., naj jima občni zbor dovoli, da sami mirenski delodajalci in delavci mirnim potom določijo, kaj se ima zgoditi s preostalim premoženjem. Občni zbor temu lahko ugodi, saj interna je ta zadeva. Zeleč, da bi te vrstice pripomogle do sporazumljenja in konečne rešitve teh nepotrebnih zmešnjav, ključem vsem prizadetim: Na zdar! H.

Sv. Lucija ob Soči. — Zob časa kljuje ob človeškem življenju. Tu pa tam zahteva mnogo žrtev, a pri nas je morda izjema. V kratkem smo izgubili dve mladi ženski. Obe sti padli kot žrtve težkega poroda. Niti zdravnikova spretnost ni mogla rešiti družinske sreče. Na Logu je izgubila svoje življenje mati in otrok; pri Sv. Luciji pa samo mati. — Bila je gostilničarka v obče spoštovani hiši rajnega Petra Skrt. Žalostno je videti, kako grabi nemila smrt dan za dnem mlada življenja in onesreči toliko družinskih očetov. — Bog nam prizanesi v svoji neskončni usmiljenosti.

Železnica je prinesla v naše kraje mnogo gorja. Pred Božičem smo videli cele čete delavcev, kako zapuščajo svoje delo, ker ne morejo delati vsled prevelikega mraza. Sedaj pa, ko je zimski sneg skopnel in ostri mraz ponehal, sedaj vidimo nove čete, kako se valijo po prašni cesti, išočo zazluzka, da preživijo svoje borno življenje. — To so vam prave ptice selivke z juga. Črnogorci, Macedonci, Dalmatinci, Ličani v svojih pisanih uniformah vzbujajo povsod veliko pozornost. — No, ne manjka pri nas tudi kruhoborcev iz večno lačne Italije. — Videti te ljudi, to mešanico raznih narodnosti in še različnejših noš, pritlikanega Kalabreža poleg junaškega Črnogorca in stasitega Dalmatinca, črnooklega sina Italije poleg širokoplečega Ličana, se človek čudom čudi, da je podelila narava tako različno svoje darove. Dasi je pa med njimi taka razlika, — vendar v enem so vsi jedini; namen jim je isti: kruh, to treba za obstanek.

Toda ne mislimo, da pridejo vsi iz dobrega namena, da bi si namreč v potu svojega obraza služili težki kruh. — Ne! Priložnost, pravijo, naredi tata, a postavim, da lenoba in lakomnost naredi napadalca, ubijalca. — Tako imamo tu eden jako žalosten prizor. Dne 24. t. m. so prejeli delavci plačilo. Vse krčme so bile prenapolnjene s pivci in krčmarji in njihovi služabniki so omagovali pod težo tolikega dela. — Tako je navadno ob plačilu. — V neki takozvani Martinovih baraki se je zbralo tudi lepo število pivcev. Vino je razgrelo uže marsikomu živce in čas je potekal. — Po polnoči zapusti gostilno mlad, 28-letni zidarski mojster, dober in pošten Tirolec slovenskega pokolenja. — Imel je za plačati še neke delavce, zato se je tudi s tem vzrokom poslovil od svojih sopivcev.

Ko so drugi dan v ponedeljek začeli z delom, zagledali so delavci, da leži nekdo ob Idrijci. Prišla je komisija in konstatovala — nesrečo. Pri polumrtvem so našli še en stotak, uro in druge zapiske, zato mislijo, da se je sam ponesrečil in postal žrtev preveč zavzete alkohola. Drugi pa so drugačnega mnenja. Dasi so se pri onem nesrečnejšu našle omenjene stvari, vendar sodijo, da je imel mnogo več denarja pri sebi. Zlasti pa utemeljujejo svoj sum s tem, ker so našli blizu njega razbito steklenico piva, s katero ga je napadalec udaril po glavi in ga potem vrgel čez železniški tir proti mimotekači reki Idrijci! — Da li bo preiskava dognala resnico ali ne — bomo videli.

Nesrečnejša so prenesli potem v rešilni voz, kjer se mu je moglo podeliti še sv.

poslednje olje — potem so ga prepeljali v bolnišnico v Tolmin, kjer je pa uže čez pol ure izdihnil svojo dušo.

Kakih sto korakov od tega mesta nesreče so našli še drugega ponesrečenca. — Bil je Italijan, ki je prišel pred par dnevi za delom. Ni bil še niti nameščen pri delu. Sodijo, da je tudi njega kdo napadel in potem ga vrget proti Idriji. Pobit je prilično in eno nogo ima zlomljeno, toda upanje je, da okreva počasi. — Tudi tu se pričakuje preiskave. — toda Bog vedi, da li se dobijo pravi krivci.

Pri nas je začelo pravo spomladno vreme. Delo na polju je prilično zastalo vsled prejšnjega ostrega mraza, zdaj se pa ljudje trudijo, da bi zamujeno nadomestili. — Toda vsega se ne more, ker je delavcev premalo. Vse hiti le k železnici, da si pridobi gotov krajcar, ženske pa raje perejo umazane eunje delavcev, nego bi sadile krompir in drugo zelenjad na polju. — Vidi se povsod ona ista težnja: lahko življenje in gotov denar.

Izpod Krna. — Gotovo ste čitali v predzadnjem „Prim. Listu“ dopis izpod Krna ter se smejali okornemu pustu, ki je bil telebnil v past. Ali vse prezgodaj. Omenjeni dopis je prišel po čudnem naključju v predale „Prim. Lista“. Jaz vzamem nazaj vse te neresnice, da bi ne žalil pustove avktritet. Sicer pa je bila omenjena vest vsa resnična, samo to no, da bi bil pust telebnil v past in kar je s tem združeno. Pust jo je že s tem zadosti izkupil, da se je pred otroci razkrinkal ter je bežal v potu svojega obraza po daljnici proti domu. Drugi pust je bil baje bolj srečen ter je imel lažjo pot. — Torej mladeniči, ali je to šala, žaliti verski čut vaščanov in to ravno na dan nedelje? Gotovo je bilo to vsem pametnim ljudem in dušnemu pastirju v žalost. Dragi mladeniči, preč s takimi ostanki starega ajdovstva. Kakšna zabava je to, tekati cele ure in loviti poštene ljudi ter biti v zasmeh celi občini? Saj ne manjka druge pametnejše in dostojnejše zabave za mladino. Močno se pogrša med tako mladino izobraženo društvo, katero bi blagodejno uplivalo z omiko in izobrazbo na naše mladeniče.

Novice.

Smrtna kosa. — V Vedrijanu je umrl dne 25. t. m. tamošnji vikarij, č. g. Ivan Kodromac, rodom beneški Slovenec od Kodromacev, okraj Čedad. Rojen je bil 8. maja 1866. V mašnika posvečen 8. septembra 1890. Večinoma svojih službenih let, spremljanih od boleznih, je preživel v hribih, od meseca oktobra p. l. sem pa v Vedrijanu.

Pogreb se je vršil ob ogromni udeležbi ljudstva iz bližnjih duhovnij. Stariši, bratje in sestre pa tudi mnogo sorodnikov pokojnikovih iz Benečije je bilo navzočih. Županstvo Kojsko je zastopal sam župan g. Obljubek z nekaterimi starešinami. Učiteljstvo je bilo zastopano po štirih gg. učiteljih in dvema gđc. učiteljicama. Domači pevci, kojim so prisostovali gg. učitelji, so pod vodstvom domačega g. učitelja Mavricija Benič zapeli žalostinke pred farovžem, v cerkvi in na pokopališču. Cerkveno opravilo je izvrševal g. župnik iz Biljane v spremstvu dvanajst (12) drugih gg. duhovnikov, mej katerimi sta bila tudi dva beneška Slovenca iz videmske nadškofije. V imenu starišev, bratov in sester ter sorodnikov pokojnikovih naj boče tem potom vsem udeležencem pogreba izražena najpriščnejša zahvala.

V petek je umrl v Gorici upokojeni gimn. prof., g. l. K r a i n z, v 57. letu svoje dobe. Pokojnik je služboval kot gimnazijski profesor od leta 1873 pa do leta 1888 v Pazinu na tedanji državni gimnaziji. Potem je bil premeščen na tukajšnjo gimnazijo, kjer je bil koncem preteklega šolskega leta na lastno prošnjo upokojen. N. p. v m. l.

V soboto 11. t. m. je umrl v Logu pri Bovecu gospod Alojz Černuta. N. p. v m.

Odlikovanje. — C. kr. namestnik v Trstu, knez Hohenlohe, podelil je častno zlato kolajno za 40-letno zvesto službovanje, ustanovljeno s ces. odl. z dne 18. avgusta 1898 gg. nadučiteljem Tomažu Jugu v Solkanu, Ambrožu Ponižu v Ribembergu in Ivanu Benkotu v Sovodnjah.

Za „Slovensko šolstvo“: P. n. gg. Jakob Suligoj, urar v Gorici 1 K, N. 24 v, Pepca Rijavec v Dornbergu 1

K, Andrej Pavlica v Dornbergu 1 K, razni dobrotniki v Dornbergu 1 K 60 v, „Slovenska Beseda“ 1 K.

P. n. Katarina Leske je nabrala v Dornbergu 128 K 44 vin. Vsem dobrotnikom in podpirateljem Bog stotero poplačaj!

Dar. — Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Šolski Dom“ 1 K, katero je darovala družba „Slovenska Beseda“; Jakob Suligoj, urar v Gorici 5 K.

Bolj glasno! — Zadnja „Soča“ piše: „Kličemo ponovno in glasno, da čuje vsak: Proč od farovških posojilnic!“

Ta klic se nam zdi še vse pretih. Zato rečemo: Treba je bolj glasno klicati! Še enkrat naj se „Soča“ napne, morda jo vtegne kdo v tretjič slišati!

Pekovski pomočniki v Gorici žugajo s stavko. Izročili so mojstrom spomenico, v kateri zahtevajo, da se razdeli pekovske pomočnike v tri kategorije po 32, 28, in 24 K na teden; prostori, kjer se dela kruh, naj bodo čisti in zdravi, vsi delavci morajo imeti po en dan na teden prosto. Peki gospodarji imajo časa premisliti se do prvega aprila t. l. Ako dotlej ne ugodijo zahtevam pomočnikov, bodo ti štrajkali.

Izpred korminskega sodišča. — Dne 9. februarja 1905 prišlo je v krčmi Antona Kocijančiča v Neblem do prepira in tudi do pretepa, katerega se je udeležil med drugimi tudi biljanski župan Josip Šiligoj. Zaradi tega se je vršila pred korminskim okrožnim sodiščem kazenska razprava proti petim obtožencem. Obsojenih je bilo vseh pet, in sicer: Josip Šiligoj, župan in posestnik na 20 K, oziroma ako bi teh ne mogel plačati, na štiri dni zapora; Anton Mavrič na 10 K, oziroma dva zapora; Ciril Metod Simičič na 40 K, oziroma 8 dni zapora; Andrej Fikak na 10 K, oziroma dva dni zapora; Anton Fikak na 5 K, oziroma jeden dan zapora.

Vabilo k občnemu zboru „Hranilnice in posojilnice“ Biljana-Medana na Dobrovem, ki boče dne 2. aprila t. l. v združenem prostoru na Dobrovem ob 5. uri popoldne. Dnevni red po predpisih Načelstva.

Aretirali so v Trstu mesarskega pomočnika iz Gorice, Hektorja Martinelija, ki je na sumu, da je okradel nekdanjega Chambord-ovega služabnika Bordeaux-a in izvršil tudi tatvino v cerkvi sv. Ivana, o čemur smo svoječasno poročali.

Velik požar je bil v nedeljo v Ogleju na posestvu g. Pristerja.

Iz Novakov na pišajo: Pri nas smo začeli tudi že „napredovati“. Kar se ni dogodilo v pustnem času, dogodilo se je pa v postu. Na praznik sv. Jožefa, ki je bil letos na postno kvaterno nedeljo, plesali so pri nas v neki krčmi, pa ne fantje, ampak možje. Ni li to lep napredek? Niti v pustnem času niso pri nas imeli fantje nobenega plesa. Zdaj pa plešejo možakarji v postu. Ni li to sramoto? — Slavnemu županstvu v Cerknem bi pa svetovali, naj ukrene vse potrebno, da bi ljudje, ki plešejo v postu, seveda brez dovoljenja, za to dobili tudi svoje plačilo, kakor tudi krčmar, ki kaj takega dopušča.

Neljubl gost. — V nedeljo zvečer najel je neki pruski agent sobo v hotelu „Pri treh kronah“. Okolo 10. ure zvečer podal se je dotičnik v svojo sobo ter pri ti priliki naročil vse potrebno. Predno je pa legel, oddaljal se je iz sobe in pustil vrata na stežaj odprta. Vrnivši se v sobo, slisal je ropot pod mizo in pod divanom. Vzel je luč in začel je po sobi iskati. In glej! Pod divanom bil je skrit neki golorok človek, ki je pa koj vstal, in ne da bi izpregovoril niti jedne besede, zbežal v bližnjo sobo. Zdaj je začel agent vpiti. Na njegovo vpitje pritekli so služabniki hotela, kojih jeden se je podal koj na policijo, ko mu je agent povedal, kaj se je zgodilo. Prišli so trije redarji, vstopili v sobo, v katero je neznanec zbežal in tu so ga našli na postelji, kjer se je delal, da spi. Seveda je moral koj vstati in se obleči ter iti z redarji na policijo. Spoznali so v njem nekega Črnogorca iz Podgorice, ki je prišel sem, da bi delal na železnici.

Porotno zasedanje v Gorici. — Letošnje porotno zasedanje v Gorici prične dne 15. maja. Razpravam bodo predsedovali predsednik okrožnega sodišča, dvorni svetnik Defacis in deželno-sodna svetnika Schmarda in Gabrijelečič.

Izseljevanje Furlanov v Ameriko. — Kakor poročajo tukajšnji listi, sklenilo je v Furlaniji nad 100 družin, da se preselijo v Ameriko, in sicer v Brazilijo, kamor jih vabijo laški agenti.

Goriška deželna hipotečna banka izkazuje za prvo poslovno dobo 14.630.271 K 98 stot. prometa. Vgotovljenih posojil je 331 v znesku 1.778.000 K; prebitek znaša 5911 K 98 st. Posojila so dobili največ mali posestniki.

V Ricmanjih je bilo na dan sv. Jožefa, tradicijski dan sloveče božje poti, okoli 10.000 ljudi.

Slovenska šolska matica je izdala tri lepe knjige: 1. Realno knjižico, 2. učne slike in 3. Pedagoški letopis. Vse tri knjige obdelujejo prav raznovrstno tvarino.

Zanzibarski sultan v Trstu. — V lorek se je pripeljal v Trst z Dunaja zanzibarski sultan Seyd Ben Ali ter se nastanil v hotelu „della Ville“. Oglel si je kasneje mesto, se peljal v Bazovico in Lipico ter se preko Opčin vrnil v Trst. Star je šele 20 let. Oblečen je po evropski. Mladi sultan bi je štiri leta v nekem angleškem zavodu. Govori arabsko, angleško, francosko in portugalsko. Proti večeru podal se je na parnik „Africa“, s katerim se popelje v svojo domovino.

Slovenski napisi na železnici Celovec-Trst. — Posl. Spinčič in tovariši so minoli poneneljek na seji državnega zbora interpelirali ministra za železnice Witteka radi slovenskih napisov na železnici Celovec-Trst, posebno v okolici Trsta.

Grozna nesreča. Mož zgorel. — V nedeljo se je pripetila na postaji južne železnice v Trstu grozna nesreča. 31 letni premikač Jakob Molk, ki je bil v 24 urni službi, se je bil oddajal od ostalih svojih tovarišev, ki so bili ostali na svojem delu. Ti poslednji pravijo, da ga je manjkalo skoraj celi 2 uri. Kaj je mož delal ta čas? Evo. Na postaji se nahaja več železniških vozov - kotlov, v katerih se prevaža špirit. Mož je šel in si pri enem teh kotlov napolnil steklenico špirit, a potem jo je hotel nesti na varno da bi zjutraj lahko odnesel s postaje. Imel je pa pri sebi tudi ono laterno, ki jo imajo vsi premikači v svrhu, da z isto dajajo signale. Ko je tako šel s steklenico špirit v žepu in z laterno v roki preko neštevilnih železniških tirov, se je na enem teh izpodtaknil in pal. O padcu se mu je pa razbila steklenica v žepu in špirit se mu je razlil po nogah, a obenem se mu je razbila tudi laterna in ob plamenu iste se je špirit vnel. Mož je imel hkratu obe noge v plamenu. Da istega pogasi, se je začel valjati po tleh in ob enem vpiti. Njegovo vpitje so slišali njegovi tovariši, a niso vedeli odkodi prihaja. Vodja stroja, katerega so ostali premikači spremljali, je pa vendar zagledal plamen ter je premikača na to opozoril. Leteli so vsi tja ter takoj pogasili plamen, ki je bil pa že nesrečnemu možu popolnoma sežgal obe nogi do stegen. Poklicali so takoj zdravnika se zdravniške postaje, ki je dal nesrečneža nemudoma odnesti v bolnišnico, kjer je pa v groznih bolečinah umrl v pondeljek popoldne ob 3. uri. Pokojnik je zapustil ženo in komaj 4 mesečnega otroka.

Senzacionalno aretovanje v Pulju? — Tržaškemu listu „Sole“ poročajo iz Pulja, da se je pred nekoliko dnevi notri sredi noči ena italijanskih torpedovk približala utrdbi Barbarigo Eden oficirjev da je drzno stopil na kopno, ali zapazila ga je straža in ga aretovala na mestu. Pri njem da so našli raznih načrtov, topografskih kart, posnetkov obrežij in narisov o trdnjavi puljski. Ta ogleduh je bil kapitan italijanske vojne mornarice. Odvedli da so ga v zapore z močno eskorto. Oblasti da so hotele zakrivati ta dogodek.

Romanje v sv. deželo bo meseca avgusta t. l. Kdor želi udeležiti se, naj se oglasi pri: General-Komissariat des h. Landes, Wien, 1. Franziskanerplatz 4. Romarji iz naših dežel se bodo pridružili romanju v Trstu po znižani ceni.

Katoliška liturgika za šolski in domači pouk je ravnokar izšla. Knjigo je spisal g. profesor Jakob Kavčič. Kot učna knjiga je pripuščena po vis. ukazu c. kr. ministerstva za bogocastje in pouk z dne 17. svečana t. l. št. 3345. Knezoškofijski ordinarijat lavantinski je odobril knjigo z odlokom dne 17. aprila 1904, št. 1191. Cena v platno vezani knjigi

2 K. S poštnino 2 K 20 v. Natisnila in založila tiskarna sv. Cirila in Metoda v Mariboru.

Laški socijalni demokratje iz Avstrije in Italije bodo imeli dne 23. in 24. aprila v Trstu skupni shod. Na dnevnem redu: „Stališče italijanskih socijalnih demokratov v Avstriji k narodnim in drugim vprašanjem“.

Novi topovi za južno Tirolsko. — Z Dunaja javljajo, da je dospelo v Trident dvajset vagonov naloženih z najnovjšimi topovi, ki bodo služili na vojaških vajah ob tirolsko-italijanski meji.

Slovensko gledališče v Dalmačiji. — Poroča se, da člani slovenskega gledališča v Ljubljani prirede prihodnji mesec več dramatičnih predstav po raznih dalmatinskih mestih.

Nova kolonizacijska banka. — Iz Zagreba poročajo: Zagrebška hrvatsko-slavonska banka je v zvezi z ogersko hipotekarno banko in eskomptno banko odločila osnovati posebno banko za kolonizacijo in parceliranje zemljišč v Hrvatski in Slavoniji po vzorcu novo osnovane take banke za Ogorsko. Ta banka bi imela parcelirati v neobljudenih krajih velika posestva ter jih dajati narodu iz preobljudenih krajev. Tako bi se uredila notranja kolonizacija ter bi se preprečilo izseljevanje. Glavnica, ki je že pokrita, je določena na eden milijon kron; banka pa stopi kmalu v življenje. Kakor se govori, je to novo podjetje deloma naperjeno proti „Hrvatski poljedelski banki“ in pada v oči, da je ta nova banka v zvezi z ogersko banko, ki ima enake svrhe.

Dijamant 3000 karatov, ki so ga nedavno našli v Transvalu, so te dni prinesli v London. Za časa potovanja iz Afrike v London je bil zavarovan za 25 milijonov kron. Na potovanju so dijament, ki je bil v železni skrinji, neprestano stražili policisti.

Defraudantje samomorilci. — V tovarni bisquitov v Antverpnu so trije uradniki izplačevali delavcem manjše plače, nego so jih vknjiževali. Ko so defraudante hoteli aretirati, sta se dva umorila. Škoda znaša en milijon frankov.

Velika nesreča. — Na New-Jorški podzemski železnici sta trčila vlaka. 100 oseb večinoma žensk je ranjenih. Možki so se obnašali silno brutalno, hodili so po ženskah in otrocih.

Nemški cesar in Japonci. — Mnogo se govori o razgovoru, katerega je imel nemški cesar z nekim japonskim diplomatom. Pri sprejemih na dvoru se mu je približal cesar Viljem ter mu rekel: „Čestitam Vam! Vi ste danes junaki dneva! Ali ne pozabite, da ste se to, kar znate, naučili od Nemcev.“ — „Veličanstvo“, odgovoril je diplomat, „mi ne bomo nikdar pozabili, da smo se od Nemcev vse naučili, razveu — strahu pred Rusi!“

Zaročnik iz oblakov. — Slavni švedski zrakoplovec Fraenkel se je nedavno s svojim zrakoplovom spustil na otok Oeland, kjer je bogati tovarnar slavil srebrno poroko. Tovarnar je Fraenkla bogato pogostil. To poznanje se je skoro tako razvilo, da se je Fraenkel te dni zaročil s tovarnarjevo hčerko.

Listnica: S Trnovoga pri Gorici nam je postal dne 28. t. m. nekdo 6 K, a brez podpisa. Prosimo pojasnila!

Za kratek čas.

Zgodbice s pobožnega Vrha. — Neža s pobožnega Vrha je bila zatožena, da je še sedaj jezna, ker ni prednica Marijine družbe.

A nica Glavcovostrani je pa zadnjič „bogka“ ukradla; bila je zatožena.

To ņe „ta božji“ pa menda rajše moli, kakor dela; vse se izve.

Jožef Dobrotnik je vsaki dan pri sv. maši, pa zahteva pri posojilu osem od sto; ljudje vse iztaknejo.

Katra je tednarica, pa že tri tedne jezo drži na sosedovo Meto; pa misli, da tega nihče ne ve.

Mica Molek je v vseh bratovščinah, celo v „gemači sv. križa“, kakor sama pravi; da bi svoj jeziček včasih zadrževala, to ji pa ni dano.

Janez Zdihovalec je zadnjič zopet tako močno zdihoval in molil, da je druge motil.

Luka Pismoak je pobožen — pa siten, da se ga povsod bojó, a mu tega nihče ne upa povedati.

Za pomladni in letni čas
so došle krasne novosti - -
- - - raznovrstnega blaga.

Uzorcji najnoveje izbere
se pošiljajo na zahtevo
brezplačno in franko.
Postrežba strogo po-
štena. - Cene stalne.

„Krojaška zadruga“
v Gorici, v Gosposki ulici.

Loterijske številke.

24. marca.
Dunaj 69 90 61 28 27
Gradec 83 1 79 47 42

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban,

Gorica,
Magistratna ulica številka 8.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.
Blago se razpošilja franko.

Viktor Toffoli
v Gorici, via Teatro št. 20

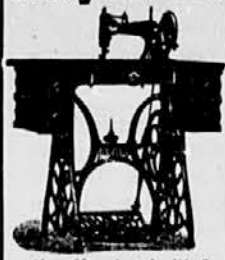
(na stari pošti)

velika zaloga oljkinega olja
iz najugodnejših krajev.

Jeđilno	kr. 32	Corfu	kr. 60
„ fino	„ 36	Bari	„ 60
„ finejše	„ 40	Lucca	„ 70
„ boljše	„ 44	Nizza	„ 80
dalmatinsko	„ 48	Najfinejše	gl. 1
istrijsko	„ 56		

Priporočam č. duhovščini in cerkvenim oskrbnikštvom.

Saunig & Dekleva

ulica Municipio št. 1,
Gorica.

Velika tovarniška zaloga *šivalnih strojev* kakor za šivilje, krojače, čevljarje, in tudi za umetno vezanje (rekamiranje). V zalogi se tudi nahajajo angleška *dvokolesa „Helical Premier“* in *slamorezni stroji, samokresi* in razne *puške*, lastna meh. popravilnica. Glavno zastopstvo za Primorsko: Centrifug „Westfalia“.

And. Fajt,
pekovski mojster, Gorica,
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša), in podružnica št. 20.

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinjšega, kakor na nove maše in godove, kolače na birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po zmerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Teodor Slabanja,
srebrar v Gorici,

v ulici Moreljevi hiš. št. 12.
Prodaja cerkv. orodja že izgotovljena v posrebrjenih in poslačenih kovinah po **znižanih cenah.**

Izvršujejo se vsakovrstna dela, bodisi iz dragocenih ali nedragocenih kovin, bodisi v urezanem ali neurezanem slogu in to za cerkve kakor za zasebno rabo. Popravljajo in prenavljajo se cerkv. orodja, pozlačujejo in posrebrjujejo se v ognju pod vodstvom večšega in izurjenega delovodje. V trgovini se izdelujejo vsakovrstne črke in napisi. Na željo pošlje tudi cenike s podobami.

Vse po najnižjih cenah.
Vse pošiljatve se pošiljajo franko.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice s znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice *uredijo redno prebavljanje*, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — *Okrepé želodec*, storé, *da zgine v kratkem času omotica in životna lenost* (mltlost). Te kapljice tudi storé, *da človek raje ži.*

Cena steklenici 60 vin.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jeđilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč od 1/4 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. številka 9.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:
na menico po 5¹/₂%, na vknjižbo pa po 5⁰/₁₀
z 1/8% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge ostane nespremenjena.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta 19 — v Medjatovi hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih posloplj, premlenln in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbli in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji:
 - a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 vin., 1, 2, 3 in 4 K in daje po neprisljnih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
 - b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Taedinna slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za tazaarjni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovalcem popolno varnost.

Svoji k svojim!

Zastopnik za pokneženo grofijo goriško-gradiščansko je vodja „Centralne posojilnice“ v Gorici.
Rojaki Slovenci! Pristopajte k domači zavarovalnici!